

I

(Resolucije, priporočila in mnenja)

PRIPOROČILA

SVET

PRIPOROČILO SVETA

z dne 28. junija 2011

Mladi in mobilnost – spodbujanje učne mobilnosti mladih

(2011/C 199/01)

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije, zlasti členov 165 in 166 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) V svojem sporočilu z dne 3. marca 2010 z naslovom Evropa 2020 – Strategija za pametno, trajnostno in vključujočo rast Komisija kot eno od prednostnih nalog opredeljuje razvoj gospodarstva, ki bo temeljilo na znanju in inovacijah („pametna rast“), in poudarja vodilno pobudo (Mladi in mobilnost), katere cilj je okrepiti uspešnost in privlačnost evropskih visokošolskih institucij v mednarodnem okolju, s spodbujanjem mobilnosti mladih vsesplošno izboljšati kakovost vseh ravni izobraževanja in usposabljanja v Uniji, pri čemer je treba združiti odličnost in enakost, ter izboljšati položaj mladih na področju zaposlovanja. To priporočilo je del pobude Mladi in mobilnost in v skladu z integriranimi smernicami strategije Evropa 2020.

(2) Učna mobilnost, torej nadnacionalna mobilnost za namene pridobivanja novih znanj, spretnosti in sposobnosti, je eden od osnovnih načinov, kako lahko mladi izboljšajo svojo prihodnjo zaposljivost, pa tudi medkulturno zavest, osebni razvoj, ustvarjalnost in aktivno državljanstvo. Bolj verjetno je, da bodo Evropejci, ki so mobilni v mladosti v obdobju učenja, mobilni tudi pozneje v življenju kot delavci. Učna mobilnost lahko

prispeva k večji odprtosti sistemov in institucij izobraževanja in usposabljanja, razvoju njihove evropske in mednarodne narave ter izboljšanju njihove dostopnosti in učinkovitosti. Prav tako lahko okrepi konkurenčnost Evrope, tako da prispeva k oblikovanju družbe, bogate z znanjem.

(3) Koristi mobilnosti so bile poudarjene v resoluciji Sveta in predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, o akcijskem načrtu za mobilnost z dne 14. decembra 2000 ⁽¹⁾, ter Priporočilu Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. julija 2001 o mobilnosti v Skupnosti za študente, udeležence usposabljanja, prostovoljce, učitelje in vodje usposabljanja ⁽²⁾. V navedenem priporočilu iz leta 2001 je bil zapisan poziv državam članicam, naj sprejmejo ustrezne ukrepe za odstranitev ovir za mobilnost teh skupin.

(4) Po priporočilu iz leta 2001 je bilo na področju mobilnosti mladih že veliko doseženega. Vendar se vsi instrumenti in možnosti še ne uporabljajo popolnoma v okviru možnosti, še vedno pa obstaja tudi veliko ovir. Poleg tega se je v zadnjem desetletju celotni kontekst učne mobilnosti znatno spremenil, med drugim zaradi globalizacije, tehnološkega napredka, tudi na področju informacijskih in komunikacijskih tehnologij (IKT), ter večjega poudarka na zaposljivosti in socialni razsežnosti.

(5) V sklepih Sveta in predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, o spodbujanju ustvarjalnosti in inovativnosti v izobraževanju in usposabljanju z dne 22. maja 2008 je bilo poudarjeno, da lahko raznolikost in multikulturno okolje spodbujata kreativnost.

⁽¹⁾ UL C 371, 23.12.2000, str. 4.

⁽²⁾ UL L 215, 9.8.2001, str. 30.

- (6) Svet je v sklepih o mobilnosti mladih z dne 21. novembra 2008 države članice pozval, naj sprejmejo cilj, da bi obdobja izobraževanja v tujini postopoma postala pravilo za vse mlade Evropejce in ne več izjema. Svet je Komisijo pozval, naj pripravi delovni načrt za vključitev ukrepov za čezmejno mobilnost v vse evropske programe, države članice pa podpre pri njihovih prizadevanjih za spodbujanje mobilnosti.
- (7) Svet v sklepih z dne 26. novembra 2009 o strokovnem izpopolnjevanju učiteljev in vodstvenih delavcev šol priznava, da bi lahko učiteljsko osebje na vseh stopnjah v večji meri izkoristilo povečano učno mobilnost in mreženje.
- (8) Komisija je julija 2009 objavila zeleno knjigo z naslovom Spodbujanje učne mobilnosti mladih, s katero je začela javno posvetovanje o številnih vprašanjih, kot so: kako čim bolj izboljšati možnosti za mobilnost mladih Evropejcev, katere ovire mobilnosti je še treba premagati in kako lahko vsi udeleženi združijo moči v novem partnerstvu za učno mobilnost. Odziv na to posvetovanje je pomembno prispeval k temu priporočilu, enako tudi mnenji, ki sta ju posredovala Evropski ekonomsko-socialni odbor ⁽¹⁾ in Odbor regij ⁽²⁾.
- (9) Spodbujati je treba tudi mobilnost mladih raziskovalcev, da EU ne bo zaostajala za svojimi tekmeci na področju raziskav in inovacij. Komisija je v Sporočilu Boljše poklicne možnosti in večja mobilnost: evropsko partnerstvo za raziskovalce z dne 23. maja 2008 predlagala sveženj ukrepov, s katerimi bi zagotovili, da imajo raziskovalci po vsej Uniji koristi od ustreznega usposabljanja in privlačnih poklicnih možnosti, brez ovir za njihovo mobilnost, medtem ko so bili v Sklepih Sveta z dne 2. marca 2010 o mobilnosti in poklicnih možnostih evropskih raziskovalcev opredeljeni konkretni predlogi, kako izboljšati mobilnost raziskovalcev, in več področij ukrepanja za spodbujanje prostega pretoka znanja („peta svoboščina“).
- (10) Programi Unije so ob tem, da zagotavljajo bistveno podporo mobilnosti ter prispevajo k razvoju in internacionalizaciji izobraževalnih sistemov, omogočili obveščanje na ravni Unije o dobrih praksah in orodjih, katerih cilj je lažja mobilnost mladih v vseh učnih okoljih in usposabljanjih.
- (11) Prav zaradi ekonomskih razlogov je še zlasti pomembno zagotoviti učinkovito uporabo in upravno poenostavitev obstoječih programov in orodij na nacionalni ravni in ravni Unije, namenjenih spodbujanju in podpori učni mobilnosti.
- (12) Priporočilo se nanaša na evropsko mladino v vseh učnih okoljih in usposabljanjih, torej v šoli, poklicnem usposabljanju (šola ali vajeništvo), krajših izobraževalnih programih in v okviru diplomskega, podiplomskega ali doktorskega študija ter v mladinskih izmenjavah, prostovoljnih dejavnostih ali pripravništvih, znotraj in zunaj Unije. Učna mobilnost je pomembna za vse discipline in področja, kot so kultura, znanost, tehnologija, umetnost, šport, pa tudi za mlade podjetnike in raziskovalce. V smislu tega priporočila učenje zajema formalno, priložnostno in neformalno učenje.
- (13) To priporočilo spodbuja države članice, naj pospešijo učno mobilnost mladih in odstranijo ovire, ki ovirajo napredek na tem področju, če je to mogoče. Hkrati v celoti upošteva pristojnosti in odgovornosti držav članic v okviru nacionalne in zakonodaje Unije.
- (14) To priporočilo prav tako spodbuja države članice k uporabi celotnega potenciala obstoječih instrumentov Unije in bolonjskih instrumentov za lažjo mobilnost, zlasti Listine kakovosti za mobilnost, Europass-a (vključno z dodatkom k diplomam), Youthpass-a, evropskega okvira kvalifikacij, evropskega sistema za zbiranje in prenašanje kreditnih točk ter evropskega sistema kreditnih točk v poklicnem izobraževanju in usposabljanju.
- (15) To priporočilo prinaša posebne smernice o upravnih in institucionalnih vprašanjih v zvezi z učno mobilnostjo mladih –

PRIPOROČA, DA DRŽAVE ČLANICE:

1. Obveščanje in svetovanje v zvezi z možnostmi za učno mobilnost
  - (a) izboljšajo kakovost obveščanja in svetovanja v zvezi z nacionalnimi, regionalnimi in lokalnimi možnostmi za mobilnost ter dostopnostjo štipendij, ki so namenjene posebnim skupinam udeležencev izobraževanja znotraj in zunaj Unije. Države članice bi morale uporabljati nove, domiselne in interaktivne načine za razširjanje informacij, komuniciranje in izmenjavo z mladimi ter drugimi zainteresiranimi stranmi;
  - (b) olajšajo dostop do informacij v zvezi z učno mobilnostjo vsem mladim, na primer prek centraliziranih spletnih portalov in drugih spletnih storitev, podpornih centrov (kot so „evropske pisarne“), obveščanja in svetovalnih storitev. V veliko pomoč je lahko tudi uporaba internetnih storitev. V tem okviru je priporočljiva uporaba mreže „Euroguidance“;

⁽¹⁾ UL C 255, 22.9.2010, str. 81.

⁽²⁾ UL C 175, 1.7.2009, str. 31.

- (c) sodelujejo s Komisijo pri nadaljnjem razvoju in posodobitvi portala PLOTEUS o možnostih za učenje, zlasti s povečevanjem števila nacionalnih virov informacij, do katerih imajo državljani neposreden dostop prek večjezičnega vmesnika PLOTEUS;
- (d) spodbujajo pristojne nacionalne in regionalne agencije, naj svoje delo povezujejo z delom zainteresiranih strani glede učne mobilnosti in tako zagotovijo jasen, usklajen in enostaven pretok informacij;
2. Spodbuda za udeležbo v nads nacionalnih dejavnostih učne mobilnosti
- (a) spodbujajo dodano vrednost učne mobilnosti za udeležence izobraževanja, njihove družine, učitelje, vodje usposabljanja, mladinske delavce in delodajalce v smislu njihovega osebnega izpopolnjevanja ter razvoja poklicnih, jezikovnih, socialnih in medkulturnih sposobnosti, ustvarjalnosti, aktivnega državljanstva ter prihodnje zaposljivosti, zlasti v okviru vedno bolj globalnega trga dela;
- (b) spodbujajo mreženje med zadevnimi organizacijami, zainteresiranimi stranmi in drugimi akterji, da bi zagotovili usklajen pristop k motiviranju mladih;
- (c) spodbujajo vzajemno „izmenjavo informacij med udeleženci izobraževanja“, ki so mobilni, in tistimi, ki to še niso, da bi tako izboljšali motivacijo;
- (d) krepijo „kulturo mobilnosti“, in sicer z vključevanjem možnosti za mobilnost v vsa učna okolja ter spodbujanjem večje družbene potrditve vrednosti učne mobilnosti;
3. Priprava možnosti za učno mobilnost, zlasti glede znanja tujih jezikov in medkulturne zavesti
- (a) priznajo pomen učenja jezikov in pridobivanja medkulturnih sposobnosti že v zgodnjih fazah izobraževanja, tako da spodbujajo kakovostne pogoje jezikovne in kulturne priprave na mobilnost v splošnem in poklicnem izobraževanju;
- (b) spodbujajo učitelje k uporabi inovativnejših metod učenja jezikov, zlasti tistih, ki temeljijo na IKT. Posebna pozornost bi morala biti namenjena prikrajšanim udeležencem izobraževanja in njihovim posebnim potrebam;
- (c) pospešujejo pridobivanje osnovnih digitalnih sposobnosti pri mladih, da bi se lahko kar najbolje pripravili na mobilnost ter izkoristili nove možnosti za virtualno mobilnost, ki dopolnjuje fizično mobilnost;
- (d) spodbujajo razvoj partnerstev in izmenjav med izobraževalnimi institucijami ter ponudniki neformalnega učenja za boljše pripravo obdobja mobilnosti;
4. Upravna in institucionalna vprašanja v zvezi s študijskim obdobjem v tujini
- (a) kjer je to mogoče, rešijo upravna vprašanja, ki povzročajo težave pri pridobivanju vizumov in dovoljenj za bivanje za nerezidente Evropske unije, ki želijo koristiti možnost izobraževanja v državi članici;
- (b) kjer je to mogoče, zmanjšajo upravna bremena, da bi se pospešila učna mobilnost v Unijo in iz nje. Večje sodelovanje in partnerstva s tretjimi državami, sporazumi med ustreznimi organi v državah članicah in dvostranski sporazumi med institucijami bi olajšali učno mobilnost med Unijo in drugimi deli sveta;
- (c) obravnavajo vprašanja, ki so nastala zaradi različnih pravnih predpisov v Uniji glede mladoletnikov, ki sodelujejo v programih učne mobilnosti;
- (d) jasno določijo sisteme za spodbujanje vajencev v začetnem poklicnem izobraževanju, naj se vključijo v učno mobilnost. Države članice bi morale za pospeševanje učne mobilnosti vajencev in tudi mladih raziskovalcev v skladu z nacionalno zakonodajo zagotoviti primeren dostop do zaščite v smislu zavarovanja, delovnih standardov, zahtev glede zdravja in varnosti ter davkov, socialne varnosti in pokojninske ureditve;
- (e) dejavno spodbujajo programe izobraževanja in usposabljanja, ki se oblikujejo in izvajajo v sodelovanju z institucijami v drugih državah;
- (f) vključijo možnosti za učno mobilnost v učni program ali program usposabljanja, če je to ustrezno. Poleg tega lahko z zagotavljanjem možnosti za mobilnost tudi za krajša obdobja pomagajo spodbuditi več mladih, da se odločijo za mobilnost;
5. Prenosljivost štipendij in posojil
- spodbujajo prenosljivost štipendij, posojil in ustrezen dostop do zadevnih sredstev, kar bi pospešilo učno mobilnost mladih;
6. Kakovost učne mobilnosti
- (a) uporabijo obstoječe listine kakovosti, kot so Evropska listina kakovosti za mobilnost ter listine na nacionalni in regionalni ravni, da bi zagotovile visoko kakovost mobilnosti in spodbujale zagotavljanje kakovosti za vsak vidik mobilnosti;

- (b) spodbujajo stalen dialog in jasne dogovore med institucijami pošiljateljicami in gostiteljicami, na primer z uporabo učnih sporazumov. Spodbujajo priznavanje pridobljenega znanja, spretnosti in sposobnosti, pregledne izbirne postopke, vzajemno izmenjavo informacij in strukturirano podporo za udeležence učnega procesa;
- (c) spodbujajo redne mehanizme povratnih informacij po obdobju učne mobilnosti, da bi zagotovili visoko kakovost te izkušnje;
- (d) spodbujajo mentorstvo in programe vzajemnega učenja, da bi se mobilni udeleženci lažje vključili v izobraževanje v državi/instituciji gostiteljici;
- (e) spodbujajo zagotavljanje primerne in dostopne infrastrukture, kot so nastanitve, prehrana, prevoz, za mobilne udeležence izobraževanja;
- (f) spodbujajo zagotavljanje usmeritve udeležencem učnega procesa v zvezi s tem, kako kar najbolje izkoristiti učno mobilnost, da bi razvili svoje znanje, spretnosti in sposobnosti;
- (g) spodbujajo zagotavljanje svetovanja mobilnim udeležencem učnega procesa po njihovi vrnitvi glede uporabe sposobnosti, ki so jih pridobili v času bivanja v tujini, ter jim zagotovijo pomoč pri ponovni vključitvi po daljšem bivanju v tujini;

7. Priznavanje učnih rezultatov

- (a) spodbujajo izvajanje in uporabo instrumentov Uniji, ki pospešujejo prenos in potrditev učnih rezultatov iz udeležbe v programih mobilnosti med državami članicami. O teh instrumentih bi bilo treba bolje obveščati javnost, zlasti delodajalce;
- (b) izboljšajo postopke in smernice za potrjevanje in priznavanje priložnostnega in neformalnega učenja za doseganje večje mobilnosti, na primer pri prostovoljnih dejavnostih in pri mladinskem delu;
- (c) obravnavajo vprašanje potrjevanja in priznavanja znanja, spretnosti in sposobnosti (kot je znanje tujih jezikov), pridobljenih v obdobjih mobilnosti v tujini;
- (d) podprejo in povečajo vidnost kontaktnih točk, kjer lahko posamezniki po vrnitvi iz tujine pridobijo informacije o tem, kako zaprositi za priznanje in potrditev kvalifikacij;

8. Prikrajšani udeleženci izobraževanja

prikrajšanim udeležencem izobraževanja, ki morda nimajo možnosti za učno mobilnost, zagotovijo usmerjene informacije o programih in podpori, prilagojeni njihovim posebnim potrebam;

9. Partnerstva in financiranje

- (a) spodbujajo partnerstva za učno mobilnost z javnimi in zasebnimi akterji, ki delujejo na regionalni in lokalni ravni. Trgovinske zbornice, poslovna in poklicna združenja ter združenja na področju poklicnega izobraževanja in usposabljanja, pa tudi nevladne organizacije so v tem okviru lahko upoštevanja vredni partnerji. Poleg tega bi bilo treba krepiti šolske, univerzitetne in podjetniške mreže za izmenjavo informacij, novosti in izkušenj;
- (b) spodbujajo regionalne in lokalne organe, da bi prevzeli pomembnejšo vlogo pri pospeševanju učne mobilnosti z uporabo obstoječih mrež in ustvarjanjem novih partnerstev;
- (c) spodbujajo aktivno sodelovanje in obveščanje (vključno z ozaveščanjem in poudarjanjem prednosti učne mobilnosti) med izobraževalnim in poslovnim sektorjem, saj je vključitev podjetij pomemben dejavnik pri krepitvi mobilnosti mladih, na primer z zagotavljanjem delovne prakse. Po potrebi dajejo spodbude, kot so posebne subvencije podjetjem, v skladu z zakonodajo Unije in nacionalno zakonodajo, da bi spodbudili pripravljenost podjetij za omogočanje prakse;
- (d) prispevajo k skladnosti in dopolnjevanju nacionalnih programov in programov Unije, da bi ustvarili sinergije in izboljšali učinkovitost programov mobilnosti;

10. Vloga pospeševalcev

- (a) spodbujajo uvedbo „pospeševalcev“, kot so učitelji, vodje usposabljanja, družine, mladinski delavci in mladi, ki so se udeležili programov mobilnosti, da bi za to navdušili in motivirali mlade. Spodbujajo delodajalce na področju izobraževanja, da priznavajo in cenijo prizadevanje učiteljev, vodij usposabljanja in mladinskih delavcev na področju učne mobilnosti;
- (b) spodbujajo in podpirajo možnosti za učno mobilnost kot sestavnega dela začetnega usposabljanja in nadaljnega strokovnega izpopolnjevanja vodij izobraževalnih ustanov, učiteljev, vodij usposabljanja, administrativnega osebja in mladinskih delavcev;

11. Spremljanje napredka

- (a) prostovoljno podpirajo delo v zvezi z možnostmi oblikovanja metodološkega okvira za spremljanje napredka pri spodbujanju učne mobilnosti in odpravljanju ovir zanj, temelji na pripravljalni študiji, ki jo bo ob pomoči strokovnjakov iz držav članic pripravilo omrežje Eurydice in pri tem v celoti uporabilo obstoječe vire podatkov in informacij;

(b) poročajo Komisiji o napredku pri spodbujanju učne mobilnosti in odpravljanju ovir zanje v okviru obstoječih struktur poročanja, predvidenih v ET 2020 –

SE SEZNANI Z NAMERO KOMISIJE, DA BO:

1. v tesnem sodelovanju z državami članicami zagotovila dosledno in učinkovito uporabo programov in proračunov EU, zlasti na področju vse-življenjskega učenja, da bi s tem povečali in razširili učne priložnosti za mlade, in razmislili o uporabi Kohezijskega sklada in evropskih strukturnih skladov ter Evropske investicijske banke ⁽¹⁾;

2. podpirala prizadevanja držav članic pri spodbujanju učne mobilnosti, zlasti z upoštevanjem posledic tega priporočila za naslednjo generacijo programov Unije na področju izobraževanja in usposabljanja ter za naslednji večletni finančni okvir Unije;

3. v sodelovanju z državami članicami izboljšala statistični okvir za merjenje nadnacionalne učne mobilnosti;

4. v tesnem sodelovanju s strokovnjaki iz držav članic preučila možnost oblikovanja metodološkega okvira – ki je v sporočilu Komisije o Mladih in mobilnosti omenjen kot „pregled stanja na področju mobilnosti“ – za spremljanje napredka pri spodbujanju učne mobilnosti in odpravljanju ovir zanje;

5. ocenila napredek pri odstranjevanju ovir za učno mobilnost po prvih štirih letih izvajanja tega priporočila.

V Luxembourg, 28. junija 2011

Za Svet
Predsednik
FAZEKAS S.

⁽¹⁾ Razmisliti je treba tudi o možnosti vzpostavitve novih oblik finančne podpore, vključno z morebitnimi „evropskimi posojili za študente“, in sicer v skladu s pozivom Sveta Komisiji v sklepil o mobilnosti mladih iz novembra 2008.